

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoCsp/81/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117214326
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2117214326.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Dominiky Horváthovej, v spore žalobcu: A. B., nar. XX. apríla XXXX, trvalý pobyt C. XXX, zastúpeného splnomocneným zástupcom: Pomoc a Ochrana Ľuďom, o. z., Trakovice 158, IČO: 51 563 193 proti žalovanej: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpenej: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., 1. mája 173/11, Trenčín, IČO: 47 234 679, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o primerané finančné zadostučinenie, o uložení povinnosti odovzdať listinu o plnej moci k prepisu vlastníckeho práva k motorovému vozidlu, o určenie, že úverová zmluva je neplatná, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 28. júna 2021, č. k. 29Csp/33/2017-169, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti o určení, že úverová zmluva č. SUA 12/003609 zo dňa 18.7.2012 uzavretá medzi žalobcom a žalovanou je bezúročná a bez poplatkov (I.), v časti o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1.658,65 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od právoplatnosti rozsudku do zaplataenia (II.), v časti o uložení povinnosti žalovanej odovzdať žalobcovi listinu o plnej moci k prepisu vlastníckeho práva k motorovému vozidlu (IV.) a v časti o nároku na náhradu trov konania žalobcu voči žalovanej (VI.) p o t v r d z u j e.

Žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že úverová zmluva zo dňa 18. júla 2012 uzavretá medzi žalobcom a žalovanou je bezúročná a bez poplatkov (I.), uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1.658,65 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od právoplatnosti rozsudku do zaplataenia (II.), žalobu o zaplataenie primeraného finančného zadostučinenia zamietol (III.), žalovanej uložil povinnosť odovzdať žalobcovi listinu o plnej moci k prepisu vlastníckeho práva k motorovému vozidlu Ford Focus v evidencii motorových vozidiel zo žalovanej na žalobcu (IV.), konanie o určenie neplatnosti úverovej zmluvy zo dňa 18. júla 2012 uzavretej medzi žalobcom a žalovanou zastavil (V.). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v časti o určenie, že úverová zmluva je bezúročná a bez poplatkov, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o splnenie povinnosti vydať listinu o plnej moci, v plnom rozsahu (VI.). O náhrade trov konania žalovanej voči žalobcovi rozhodol tak, že žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v časti o vydanie primeraného finančného zadostučinenia a v časti o určenie neplatnosti úverovej zmluvy, v plnom rozsahu (VII.). Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 2 písm. I/, § 9 ods. 2 písm. g/ a j/, § 11 ods. 1 písm. a, b/ ZoSÚ (zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

ku dňu uzavretia úverovej zmluvy), § 145 ods. 2 a § 146 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil uzavretou zmluvou o úvere zo dňa 18.7.2012, na základe ktorej sa žalovaná zaviazala poskytnúť úver na financovanie kúpnej ceny motorového vozidla Ford Focus kombi Diesel 1,8 TDCi a prípadných doplnkových služieb, ktoré žalobcovi predala spoločnosť AUTOCENTRUM AAA AUTO, a.s. a to spôsobom, že veriteľ uhradí za dlžníka kúpnu cenu predmetu financovania na účet predávajúceho. Celková výška úveru uvedená v zmluve predstavovala 3.620,64 eur, náklady spojené s poskytnutím úveru 54,84 eur, pričom žalobca ako dlžník sa zaviazal úver splatiť mesačnými splátkami vo výške 84,85 eur, v počte splátok 54. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere je nesprávne uvedená celková výška úveru 3.620,64 eur, do ktorej žalovaná zahrnula aj náklady za poskytnutie úveru vo výške 54,84 eur, hoci takéto plnenie nemalo pre žalobcu žiaden hospodársky význam a v hodnote nákladov mu nebolo poskytnuté žiadne protiplnenie. Poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie Ernst George Radlinger, Helena Radlingerová proti Finway, a.s., C-377/14, v zmysle záverov ktorého článok 3 písm. l/ a článok 10 ods. 2 Smernice (Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS), ako aj bod 1 prílohy 1 Smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a celkové čerpanie úveru predstavujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľom, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetom úveru a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. Celková výška úveru v zmysle smernice je vymedzená ako maximálna výška a súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe úverovej zmluvy a celkovými nákladmi sú všetky náklady, ktoré spotrebiteľ musí zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, pričom súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom predstavujú celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. V dôsledku uvedeného pojmy celková čiastka úveru a celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom sa navzájom vylučujú. Celková výška úveru nemôže zahŕňať sumy vstupujúce, ktoré vstupujú do celkových nákladov na úver pre spotrebiteľa. Do celkovej výšky úveru nemožno preto zahrnúť žiadne poplatky, odmenu, úroky, provízie, ktoré spotrebiteľ musí zaplatiť. Neoprávnené zahrnutie súm tvoriacich celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom do celkovej výšky úveru bude nutne viesť k podhodnoteniu ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej len RPMN“), ktorej výpočet závisí od celkovej výšky úveru, a to v neprospech spotrebiteľa. Dôsledkom nesprávne uvedenej obsahovej obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. g/ (nesprávna celková výška poskytnutého úveru) ako aj nesprávnej RPMN v neprospech spotrebiteľa, je sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, na ktorú súd prihliada ex offio. Nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia bol preto daný. Žalovaná do celkovej výšky úveru pritom zahrnula aj cenu plnenia, ktoré nebolo žalobcovi poskytnuté. Reálne bol žalobcovi poskytnutý úver len na dofinancovanie kúpnej ceny vozidla, pričom bolo nesporné, že zostatok kúpnej ceny predstavoval sumu 3.177,80 eur. Kúpna cena vozidla podľa kúpnej zmluvy bola dohodnutá vo výške 3.574,- eur, z ktorej časť vo výške 396,20 eur v hotovosti uhradil žalobca a zostatok kúpnej ceny 3.177,80 eur mal byť financovaný z úveru (rozdiel medzi dohodnutou kúpnu cenou vozidla a čiastkovou uhradenou akontácie). Faktúra vystavená predajcom na sumu 3.962,- eur nepreukazuje skutočnosť, že si žalobca, okrem vozidla, dohodol obstaranie od žalovanej aj iného plnenia, ktoré malo byť financované z úveru. Kúpna zmluva preukazuje len skutočnosť, že žalobca si kúpil od predajcu výlučne vozidlo, pričom z úveru mal byť financovaný výlučne zostatok jeho kúpnej ceny. Žiadne iné plnenie si žalobca od predávajúceho nevyžiadal a žalovaný nepreukázal, že by predávajúci poskytol žalobcovi iné plnenie okrem vozidla. Dôkazy predkladané žalovanou sú navyše vo vzájomnom rozpore a ich obsah nie je v súlade s predloženou zmluvnou dokumentáciou. Podľa § 11 ods. 4 ZoSÚ sa spotrebiteľ môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Podľa § 137 písm. d/ CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak vyplýva z osobitného predpisu. Žalobcom požadované určenie právnej skutočnosti preto vyplýva z vyššie uvedeného ustanovenia ZoSÚ. Keďže žalobca čerpal podľa zmluvy o úvere úver vo výške 3.177,80 eur a žalobca žalovanej na úver uhradil celkovú sumu 4.836,45 eur, výška bezdôvodného obohatenia predstavovala 1.658,65 eur. Skutkové tvrdenie žalobcu o celkovej výške úhrady na úver žalovaná riadne a včas nepoprela. Vo vyjadrení k žalobe uviedla len všeobecné tvrdenie, že žalobu považuje za nedôvodnú a nárok za nepreukázaný bez toho, aby uviedla vlastné skutkové tvrdenia. V duplike žalovaná uviedla, že žalobca platil splátky a užíval motorové vozidlo. Hoci žalovaná následne tvrdila, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno ohľadom uhradených splátok úver, nevedla vlastné skutkové tvrdenia, ktoré splátky úveru nezaplatil. Skutkové tvrdenia žalobcu o úhrade celkovej sumy 4.836,45 eur považoval súd prvej inštancie v dôsledku uvedeného za nepopreté, teda nesporné. Súd prvej inštancie ďalej dospel k záveru, že

žalobca v dôsledku konania žalovanej neutrpel takú ujmu, ktorú by bolo potrebné zhojiť poskytnutím finančného zadosťučinenia, keďže podstatná ujma bola vyvolaná konaním iného subjektu, ktorý však nie je stranou konania. Obsah zmluvnej dokumentácie ohľadom výšky úveru určoval subjekt odlišný od žalovanej, ktorá nesie zodpovednosť v tom, že nezabezpečila náležitý dohľad nad konaním tretej strany, ktorú poverila, aby za ňu konala v zmluvných vzťahoch. Tento tretí subjekt zjavne zneužil neskúsenosť alebo nepozornosť spotrebiteľa na to, aby čerpaný úver bezdôvodne navýšil, z čoho mal on sám neodôvodnený majetkový prospech. Podľa čl. VI. § 7 úverových zmluvných podmienok v prípade splnenia záväzkov zo zmluvy o úvere, žalobca ako klient nadobúda vlastnícke právo k vozidlu bez ďalšieho a súčasne zaniká zabezpečovací prevod práva, pričom žalovaná ako dlžník odovzdá žalobcovi ako klientovi plnú moc k prepisu vlastníckeho práva k predmetu financovania zo spoločnosti na klienta v evidencii motorových vozidiel. Vzhľadom k tomu, že žalovaná má nárok len na úhradu istiny a žalobca uhradil úver nad jej rozsah, splnil všetky záväzky vyplývajúce z úverovej zmluvy, a preto zaniklo zabezpečovacie právo žalovanej k vozidlu a žalobca opätovne nadobudol vlastnícke právo k nemu, ktoré dočasne previedol na žalovanú. Vzhľadom na dojednané zmluvné podmienky, žalovaná bola povinná odovzdať klientovi plnú moc, na základe ktorej bude uskutočnená zmena v registrácii vlastníka. Z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby žalobcom o určenie neplatnosti úverovej zmluvy, konanie bolo v tejto časti zastavené. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ust. § 255 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 256 CSP. Poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3MCdo/11/2011, v zmysle ktorého, ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacero právnych vecí, považuje sa pre účely rozhodnutia o náhrade trov každá z týchto vecí za samostatnú. V takom prípade je potrebné samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu účastníkov konania. Poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/262/2016, ako aj judikatúru R 28/1970. Žalobca bol úspešný v spore o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy, ako aj o vydanie bezdôvodného obohatenia a o splnenie povinnosti vydať žalobcovi listinu, vo vzťahu ku ktorým nárokom bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v plnom rozsahu. Žalovaná mala plný úspech v časti o zaplatenie finančného zadosťučinenia (žaloba bola v tejto časti zamietnutá) a v časti procesného zavinenia späťvzatia žaloby žalobcom (žaloba o určenie neplatnosti zmluvy o úvere). Žalovaná má preto voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v zamietajúcej časti žaloby a v časti o zastavenie konania, v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania mal rozhodnúť súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

Proti tomuto rozsudku v časti o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy, v časti vydania bezdôvodného obohatenia a v časti o uložení povinnosti žalovanej odovzdať žalobcovi listinu o plnej moci a o náhrade trov konania v časti o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi nárok na náhradu trov konania, podala včas odvolanie žalovaná navrhujúc jeho zrušenie a vrátenie vecí súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne jeho zmenu zamietnutím žaloby a priznaním náhrady trov konania žalovanej. Odvolanie odôvodnila ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP. Súd prvej inštancie na tvrdenia žalovanej neprihliadol, v dôsledku čoho bolo porušené právo na spravodlivý proces. Žalovaná namietala nedostatočné odôvodnenie súdu prvej inštancie, na podporu svojej argumentácie označila rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 236/06 a rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/134/2019. Žalobca v žalobe uvádzal tvrdenie o výške poskytnutého úveru 3.620,64 a jeho úhrade vo výške 4.836,45 eur, s ktorými sa žalovaná stotožnila, nemala teda dôvod uvedené sumy rozporovať. Žalovaná však popierala tvrdenia žalobcu, ktorými odôvodňoval vyhodnotenie úverovej zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov. Podaním zo dňa 8. februára 2019 žalobca rozšíril žalobný návrh na sumu 1.270,65 eur, na ktorý žalovaná reagovala popretím svojim vyjadrením s predložením dôkazov o reálnej výške poskytnutého úveru. Svoje popretie preto považuje žalovaná za účinné a v súlade s platnou právnou úpravou. V úverovej zmluve je uvedená výška poskytnutého úveru 3.620,64 eur, ktorá pozostáva z istiny úveru 3.565,80 eur a nákladov spojených s poskytnutím úveru vo výške 54,84 eur. Podpisom úverovej zmluvy zobral žalobca na vedomie, že výška poskytnutého úveru predstavuje doplatok kúpnej ceny predmetu financovania a náklady veriteľa spojené s poskytnutím úveru. Z úverovej zmluvy teda vyplýva, že žalobcovi boli poskytnuté dva úver, a to úver na nákup predmetu financovania a úver na úhradu nákladov žalovanej spojených s poskytnutím úveru. Celkovo tak žalovaná poskytla žalobcovi úver vo výške 3.620,64 eur z toho čiastka 3.565,80 eur predstavovala úver poskytnutý na financovanie predmetu kúpy, teda motorového vozidla (výpis z účtu zo dňa 23. júla 2012) a čiastka 54,84 eur predstavovala náklady spojené s poskytnutím úveru (výpis z účtu zo dňa 6. augusta 2012). Náklady pritom nie sú príjmom žalovanej, ale suma, ktorú žalovaná vynakladá na udržanie distribučnej siete (provízia poskytnutá predajcovi). Žalovaná poukázala na faktúru predávajúceho na sumu 3.962,-

eur, ktorú žalobca ako klient podpísal. V samotnej faktúre sú uvedené položky motorové vozidlo, Garance AIM bronze a administratívny poplatok za preverenie. Žalobca vyhotovenú faktúru podpísal pod celkovým vyčíslením sumy na úhradu, je preto nepravdivé tvrdenie, že vyfakturovaná suma bola umelo navýšená. Rovnaká suma bola uvedená aj v úverovej zmluve, ako i v protokole o prevzatí motorového vozidla. Žalobca teda podpísal na znak súhlasu minimálne tri dokumenty, v ktorých bola uvedená celková kúpna cena 3.962,- eur. Predmetom kúpnej zmluvy bol v zmluve špecifikovaný automobil s jeho súčasťami a príslušenstvom. Predmetom úverovej zmluvy bol predmet financovania vrátane všetkých ďalších účtovaných služieb. Nie je zakázané, aby si kupujúci a predávajúci dohodli aj kúpu doplnkových služieb špecifikovaných vo faktúre. Žalovaná svoje tvrdenie o výške poskytnutého úveru preukázala aj výpisom z účtu. Nie je zrejmé prečo do akéhokoľvek zmluvného vzťahu žalobca vstupoval, pokiaľ nedošlo ku konsenzu základnej náležitosti ako je kúpna cena. Nie je povinnosťou poskytovateľa úveru dopytovať sa dodatočne po doručení faktúry žalobcu ako klienta, či si chce naozaj kúpiť všetko čo je uvedené vo faktúre a či s vyfakturovanou sumou súhlasí. Veriteľ nemá žiaden dosah na položky uvedené vo faktúre, ktoré len prepláca. Pokiaľ mal žalobca výhrady k vyfakturovaným položkám, žalovaná namieta svoju pasívnu legitímáciu, keďže na predmet faktúry, ani kúpnej zmluvy, dosah nemá. Žalovaná označila tiež uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2CoCsp/19/2020 (s konštatovaním, že súd prvej inštancie vo veci nevysvetlil z čoho vyvodil záver, že nedošlo k zhodnému prejavu vôle strán, alebo že výška úveru je neurčitá, podľa znenia úverovej zmluvy predmetom financovania bolo motorové vozidlo vrátane prípadných doplnkových služieb poskytovaných dodávateľom k vozidlu a ako konečná cena vrátane účtovaných služieb predmetu financovania je v úverovej zmluve uvedená konkrétna suma). Žalovaná uviedla aj rozhodnutie Okresného súdu Trebišov sp. zn. 10Csp/129/2018, v zmysle záverov ktorého ani ochrana spotrebiteľov nemôže byť bezbrehá. Právne predpisy ustanovujú podmienky za akých sa môžu úvery poskytovať. Rovnako tomu nasvedčuje aj právna úprava ust. § 2 písm. l/ ZoSÚ, definujúceho celkovú výšku spotrebiteľského úveru ako maximálnu výšku alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Výška poskytnutého úveru bola uvedená správne, stanovená na základe faktúry predávajúceho, ktorú žalobca na znak súhlasu podpísal. Hodnota RPMN je preto vypočítaná správne, s korektnými vstupnými údajmi.

Žalobca sa k odvolaniu nevyjadril.

Odvolací súd podľa § 34 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné a súd prvej inštancie vecne správne rozhodol.

Podľa § 2 písm. h/, l/ ZoSÚ:

h/ celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť sa rozumie súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

l/ celkovou výškou spotrebiteľského úveru sa rozumie maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere

Podľa § 9 ods. 2 písm. g/, j/ ZoSÚ: zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

g/ celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
j/ ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a/, b/ ZoSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a/ zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/ a § 10 ods. 1,
b/ je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

V posudzovanej veci súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi stranami konania neobsahuje podstatnú obligatórnu obsahovú náležitosť zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. g) ZoSÚ, teda údaj o celkovej výške úveru, ktorý pojem vykladal eurokonformne s poukazom na čl. 3 písm. l) a čl. 10 ods. 2 Smernice, ako i rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-377/14 vo veci Ernst Georg Randlinger a Helena Randlingerová proti Finway a.s. Na základe vykonaného dokazovania konštatoval, že údaj o celkovej výške úveru 3.620,64 eur v zmluve o spotrebiteľskom úvere nezodpovedá reálnej výške poskytnutého úveru, ktorému zodpovedá suma 3.177,80 eur (podľa tvrdenia žalovanej v odvolaní výška poskytnutého úveru 3.620,64 eur pozostávala z istiny 3.565,80 eur a nákladov spojených s poskytnutím úveru vo výške 54,84 eur). V dôsledku uvedeného došlo aj k nesprávnemu údaju o RPMN v neprospech spotrebiteľa, ktorej výpočet závisí od celkovej výšky úveru a neoprávnené zahrnutie sumy tvoriacej celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom do celkovej výšky úveru, nutne vedie k podhodnoteniu RPMN.

Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie sú vnútroštátne súdy pri uplatňovaní vnútroštátneho práva povinné vykladať ho v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a účel Smernice (Smernica Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice rady 87/102/EHS), aby sa dosiahol ňou sledovaný výsledok, a takto konať v súlade s čl. 288 tretím odsekom Zmluvy o fungovaní Európskej únie (porov. rozhodnutie C-188/07 Commune de Mesquer). Na účely výkladu pojmu „celková výška úveru“ obsiahnutého v čl. 3 písm. l) a čl. 10 ods. 2 Smernice (ktorému zodpovedá ustanovenie § 2 písm. l) ZoSÚ) je potrebné vychádzať z výkladu tejto Smernice poskytnutého Súdny dvorom Európskej únie v rozsudku z 21. apríla 2016 C-377/14 Ernst Georg Randlinger a Helena Randlingerová proti Finway a.s., ktorý riešil otázku či tú časť úveru, ktorá už v okamihu poskytnutia tohto úveru sa započítava na poplatky za poskytnutie úveru a nebola tak daná spotrebiteľovi k dispozícii, možno zahrnúť do celkovej výšky úveru (a tým aj na účely výpočtu RPMN).

Súdny dvor Európskej únie vysvetlil, že celková výška úveru a celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom sa vzájomne vylučujú, a preto celková výška úveru nemôže zahŕňať sumy, ktoré vstupujú do celkových nákladov na úver pre spotrebiteľa (porov. rozsudok C-377/14 bod 85). Celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené.

Obdobne podľa vnútroštátnej judikatúry poplatok za poskytnutie pôžičky má charakter odmeny poskytovateľovi služby spotrebiteľského úveru a nemožno ho považovať za istinu úveru, keď svojou povahou tvorí náklady spotrebiteľského úveru (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 6Sžo/39/2012 a 6Sžo/21/2013). V posudzovanom prípade za spotrebiteľský úver možno považovať v zmysle platnej právnej úpravy len poskytnutie finančných prostriedkov, ktoré žalovaná poskytla žalobcovi ako spotrebiteľovi na doplatenie kúpnej ceny za motorové vozidlo, nie však finančné prostriedky poskytnuté na financovanie výdavkov veriteľa, v zmluve označené ako náklady spojené s poskytnutím úveru.

Vyššie uvedeným záverom zodpovedá aj zákonná definícia celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa vnútroštátneho práva (§ 2 písm. l) ZoSÚ) a celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť podľa § 2 písm. h) ZoSÚ, ktorou sa rozumie súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom (ktorými sa rozumejú podľa § 2 písm. g) ZoSÚ všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby, súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom

úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok).

Obrana žalovanej poukazuje na zmluvné dojednanie v bode 2.1 predmetnej úverovej zmluvy, že výška poskytnutého úveru predstavuje financovanie nielen doplatku kúpnej ceny predmetu financovania, ale i nákladov veriteľa spojených s poskytnutím úveru (spotrebiteľ „žiadal“ veriteľa o poskytnutie úveru na úhradu nákladov veriteľa spojených s poskytnutím úveru vo výške 54,84 eur) nemohla obstať. Poskytnutie sumy 54,84 eur na náklady spojené s poskytnutím úveru nemalo pre žalobcu žiadny hospodársky význam a v hodnote nákladov veriteľa mu nebolo poskytnuté žiadne protiplnenie (ako to už konštatoval aj súd prvej inštancie). Takéto zmluvné dojednanie je v rozpore s vyššie uvedenými ustanoveniami komunitárneho práva, ako aj vnútroštátneho práva. Keďže náklady spojené s poskytnutím úveru poskytovateľa služby nemôžu byť zahrnuté do celkovej výšky poskytnutého úveru, pretože ani formulácia v predmetnom zmluvnom dojednaní nemoní charakter týchto nákladov za poskytnutie služby (neposkytujú sa reálne spotrebiteľovi, ale poskytovateľovi služby, teda veriteľovi, ktorému mal spotrebiteľ navyše platiť aj za poskytnutie týchto nákladov zmluvné úroky). Preto sumu 54,84 eur nebolo možné v zmysle vnútroštátnej právnej úpravy, ako ani práva Európskej únie, považovať za spotrebiteľský úver, resp. jeho časť, keďže šlo o finančné prostriedky poskytnuté na financovanie nákladov veriteľa, v zmluve označené ako náklady spojené s poskytnutím úveru. Na uvedené závery nemá žiaden vplyv listinný dôkaz označený ako výpis z účtu zo dňa 6. augusta 2012, týkajúci sa týchto nákladov spojených s poskytnutím úveru, predstavujúci interný doklad poskytovateľa služby (veriteľa). Ďalšia dispozícia žalovanej ako veriteľa a poskytovateľa služby so zaplatenými nákladmi (vo výške 54,84 eur označené žalovanou ako provízia poskytnutá predajcovi), je bez právneho významu na dohodnutý obsah práv a povinností zmluvných strán o spotrebiteľskom úvere (žalobcom a žalovanou).

Ak by mala byť celková výška úveru chápaná v zmysle, že zahŕňa náklady, tieto by boli zahrnuté dvakrát pri určovaní celkovej výšky, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, a to pri stanovení celkovej výšky úveru a opäť pri stanovení celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom. Výška úveru a náklady spojené s úverom sa vzájomne vylučujú a preto celková výška úveru nemôže zahŕňať sumy, ktoré vstupujú do celkových nákladov na úver pre spotrebiteľa (porov. rozsudok Súdného dvora Európskej únie C-377/14 Radlinger a Radlingerová, bod 85). Zákon o spotrebiteľských úveroch v súlade s uvedeným záverom definuje a rozlišuje celkovú výšku spotrebiteľského úveru, celkové náklady spotrebiteľa a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť (ako súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom).

Na základe uvedeného tak možno konštatovať, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá stranami konania nespĺňa požiadavku obligatórnej obsahovej náležitosti zmluvy, a to celkovej výšky úveru, do ktorej bola zahrnutá aj časť nákladov spotrebiteľa spojených s úverom, predstavujúca poplatok za poskytnutie úveru, a teda úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. a/ ZoSÚ).

Súdny dvor Európskej únie v rozhodnutí C-377/14 Radlinger a Radlingerová proti Finway, a.s. zdôraznil, že neoprávnené zahrnutie súm tvoriacich celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom do celkovej výšky úveru nutne vedie k podhodnoteniu ďalšej obligatórnej obsahovej náležitosti zmluvy, a to ročnej percentuálnej miery nákladov, ktorej výpočet závisí od celkovej výšky úveru (bod 87).

Nemohlo preto obstať ani tvrdenie žalovanej, že RPMN je vypočítaná správne. Článok 19 ods. 1 Smernice spresňuje, že RPMN, ktorá sa na ročnom základe rovná aktuálnej hodnote všetkých záväzkov, na ktorých sa dohodli veriteľ a spotrebiteľ, sa vypočíta na základe matematického vzorca uvedené v prílohe I. časť I tejto Smernice. Keďže náklady za poskytnutie úveru boli neoprávnené zahrnuté do celkovej výšky úveru, táto okolnosť mala vplyv na výpočet RPMN a ovplyvnila správnosť informácie, ktorú mal veriteľ uviesť v zmluve o úvere podľa § 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ. Súd prvej inštancie teda správne konštatoval, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak v zmluve

o spotrebiteľskom úvere nebola uvedená správne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa (§ 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ).

Žalovaná v odvolaní poukazovala na vymedzenie predmetu úverovej zmluvy, ktorý podľa jej názoru spočíval v predmete financovania vrátane všetkých ďalších účtovaných služieb. Podľa článku 2.1 zmluvy o spotrebiteľskom úvere žalobca (spotrebiteľ) žiadal o poskytnutie úveru na nákup predmetu financovania špecifikovaného v článku 3 tejto zmluvy. Podľa článku 3.1 zmluvy o spotrebiteľskom úvere predmetom financovania je motorové vozidlo, konkretizované v tejto zmluve. Označené motorové vozidlo tvorilo tiež predmet kúpnej zmluvy. Iný predmet financovania v článku 3 zmluvy o spotrebiteľskom úvere špecifikovaný nebol a predmetom kúpnej zmluvy (ktorá odkazovala na predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere) bolo len motorové vozidlo.

Z prejavu vôle zmluvných strán zmluvy o spotrebiteľskom úvere je zřejmý zmluvný konsenzus ohľadom financovania nákupu konkrétneho motorového vozidla. Financovanie iného predmetu kúpnej zmluvy zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere nevyplývalo. Vo vzťahu k prípadným (potencionálnym) a nešpecifikovaným doplnkovým službám, sa len pripustila možnosť financovania.

V kúpnej zmluve bola uvedená kúpna cena motorového vozidla 3.574 eur, od ktorej bola odpočítaná spotrebiteľom zaplatená hotovosť 396,20 eur, ako aj označený zostatok kúpnej ceny 3.177,80 eur, vo vzťahu ku ktorej sa žalobca a žalovaná dohodli na jej financovaní prostredníctvom úverových prostriedkov, poskytnutých žalovanou predmetnou úverovou zmluvou. Súd prvej inštancie tak dospel k správne záveru, že žalobca čerpal dohodnutý úver vo výške 3.177,80 eur a pokiaľ sa v iných listinách (faktúra, preberací protokol) uvádzajú ďalšie iné položky, predstavujúce poskytnuté služby treťou osobou ako predávajúcim, ich financovanie prostredníctvom predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere preukázané nebolo.

Súd prvej inštancie správne potom rozhodol o výške bezdôvodného obohatenia, odpočítaním celkovej úhrady zaplatenej žalobcom žalovanej na predmetný úver 4.836,45 eur od čerpanej sumy úveru žalobcom 3.177,80 eur (v dôsledku čoho žalobca zaplatil sumu 1.658,65 eur navyiac).

K odvolacej námietke týkajúcej sa spochybňovania výšky bezdôvodného obohatenia žalovanou a namietania neunesenia dôkazného bremena o preukázaní platieb žalobcu je potrebné uviesť, že žalovaná aj v odvolaní výslovne uviedla, že žalobca v žalobe tvrdil celkovú výšku úhrady úveru 4.836,45 eur, s ktorou sa žalovaná stotožňuje. Možno preto konštatovať (v súlade so záverom súdu prvej inštancie), že skutkové tvrdenie žalobcu o celkovej výške úhrad na predmetný úver 4.836,45 eur, ktoré žalovaná nepoprela, naopak stotožnila sa s ním, sa považuje za nesporné (§ 151 ods. 1 CSP). Nad rámec uvedeného ak žalovaná v konaní pred súdom prvej inštancie uviedla, že žalobca platil splátky a užíval motorové vozidlo, a predložil listinný dôkaz, ktorý mal preukazovať úhrady úveru, súd prvej inštancie správne konštatoval, že ak žalovaná neuviedla žiadne vlastné skutkové tvrdenia, ktoré konkrétne splátky úveru žalobca neuhradil, neuviedla vlastné tvrdenia o predmetnej skutkovej okolnosti, nebolo popretie účinné (všeobecným tvrdením o neunesení dôkazného bremena žalobcom ohľadne uhradených splátok úveru).

K poukazu žalovanej, že veriteľ nemá dosah na položky uvedené vo faktúre, ktorú len prepláca, ale nevyhotovuje, je potrebné uviesť, že rozhodujúcou pre vzťah spotrebiteľa a poskytovateľa finančnej služby je dohoda o predmete financovania v úverovej zmluve, ktorá bola v danom prípade preukázaná len vo vzťahu k motorovému vozidlu. Faktúra (účtovný doklad) však úverovú zmluvu, ani kúpnu zmluvu, nenahrádza. Vecná pasívna legitímácia žalovanej v danom spore zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola daná.

Vzhľadom k nepreukázaniu dohody medzi žalobcom a žalovanou o financovaní akýchkoľvek ďalších služieb poskytovaných predajcom, okrem financovania presne špecifikovaného motorového vozidla, poukaz v odvolaní na rozhodovaciu činnosť iných súdov, bol bez významu pre daný spor. Ak výška poskytnutého úveru mala byť stanovená na základe faktúry predávajúceho, nič nebránilo zmluvným stranám zmluvy o spotrebiteľskom úveru, dohodnúť sa aj na financovaní konkrétnych reálne poskytnutých služieb (okrem financovania motorového vozidla), k čomu nedošlo.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie preskúmateľným spôsobom vyjadril všetky relevantné skutkové zistenia a právne závery ku ktorým dospel (na základe vyhodnotenia prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany obidvoch strán konania), preto poukaz žalovanej na nedostatočné odôvodnenie nemohol obstať. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi (porov. napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (porov. napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 50/04, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 61/2010).

Iné odvolacie námietky žalovanou vznesené neboli, a to ani vo vzťahu k napadnutému výroku súdu prvej inštancie (IV.) o uložení povinnosti žalovanej odovzdať žalobcovi listinu o plnej moci k prepisu vlastníckeho práva k motorovému vozidlu v evidencii motorových vozidiel zo žalovanej na žalobcu.

Odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti o určení, že úverová zmluva č. SUA 12/003609 zo dňa 18. júla 2012 uzavretá medzi žalobcom a žalovanou je bezúročná a bez poplatkov (I.), v časti o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1.658,65 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od právoplatnosti rozsudku do zaplatenia (II.), v časti o uložení povinnosti žalovanej odovzdať žalobcovi listinu o plnej moci k prepisu vlastníckeho práva k motorovému vozidlu (IV.) a v časti o nároku na náhradu trov konania žalobcu voči žalovanej (VI.) ako vecne správne potvrdil.

Týkalo sa to teda aj rozhodnutia o náhrade trov konania (VI), stranami konania odvolacími dôvodmi nenamietané, ktoré bolo správne posudzované v zmysle § 255 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu a neúspechu sporových strán, samostatne vo vzťahu k jednotlivým výrokom napadnutého rozhodnutia. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania žalobcu voči žalovanej v časti o určení, že úverová zmluva je bezúročná a bez poplatkov, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o splnenie povinnosti vydať listiny, bolo prihliadané na žalobcov plný úspech, preto žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu v uvedených častiach (VI.).

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný v plnom rozsahu, preto mu vznikol voči žalovanej v odvolacom konaní neúspešnej, nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalobca má preto voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.